

Motion till riksdagen

1989/90:Jo251

av Ingvar Eriksson och Jerry Martinger (båda m)

Kraven på miljöförbättrande åtgärder inom
lantbruket

På basis av den s.k. miljöpropositionen 1987/88:128 fattade riksdagen 1988-06-08 beslut om miljöförbättrande åtgärder. De flesta åtgärderna skulle genomföras under en övergångstid. Enda möjligheten att få kompensation för investeringarna i jordbruket är avhängigt det ekonomiska utfallet av åtgärderna. Kostnader för åtgärder som krävs kan alltså inte automatiskt täckas genom intäktsökningar i produktionen. Det har till och med i beslut fastlagts att kostnadsökningar betingade av beslut i miljöhänseende inte får utgöra skäl för någon kompensation genom höjda konsumentpriser på livsmedel.

Självklart leder de nya hårda kraven till en stor belastning för många lantbruk, såväl små som stora enheter. Dessutom leder den stora ovissheten kring jordbrukspolitiken och lantbrukets framtid till att många lantbrukare lägger av djurproduktionen eller avvaktar utvecklingen. Denna situation är förödande inte minst på grund av att det här rör sig om en näringsverksamhet som är beroende av långsiktig planering för att kunna bygga upp livskraftiga enheter. Lantbruksfolk måste få klara signaler för att kunna planera, våga tro och satsa på framtiden.

Jordbruksföretagens lagringskapacitet för stallgödsel som tidigare var sex månader skulle enligt beslutet av miljöskäl höjas till åtta månader (nötkreatur) resp. tio månader (övrig djurhållning) inom vissa län och för vissa kuststräckor. Vidare gäller kravet även företag med mer än 100 djurenheter i övriga delar av landet. Utbyggnaden skall vara klar den 1 januari 1995. Visst bidrag utgår till investeringskostnaderna under perioden 1988/89–1990/91. Dessa är dock helt otillräckliga genom de snabba kostnadsökningarna inom byggsektorn.

Statsrådet sade i propositionen: "De föreslagna bidragen förväntas leda till en tidigareläggning av vissa särskilt viktiga åtgärder. I övrigt anser jag att kostnadsökningar och intäktsförändringar positiva och negativa som uppstår för producenterna bör behandlas i jordbruksprisöverläggningarna i den takt de uppstår och registreras."

Jordbrukets kostnader för 1988/89 är nu kända. I LBS:s verksamhetsberättelse för 1988/89 anges att statligt stöd till gödselvårdsanläggningar under året har uppgått till 12,2 milj. kr., vilket motsvarar en investeringskostnad på 86 milj. kr.

Företag med mer än 100 djurenheter utanför det stödberättigade området

ingår inte i ovanstående siffror. Beräkningar pekar på att investeringarna för dessa företag uppgår till 20 milj. kr.

Mot. 1989/90
Jo251

Vid jordbruksprisöverläggningarna våren 1989 krävdes en kompensation för 1988/89. I det avtalsförslag som utarbetades av statens jordbruksnämnd medtogs inte någon kompensation. I skrivelsen angavs att det krävdes ytterligare förtydliganden från statsmakternas sida för att frågorna skulle kunna lösas.

Staten måste nu ta sitt ansvar för det tidigare fattade riksdagsbeslutet. Riksdagen bör också överväga möjligheterna att ge brukare dispens med utförandet på grund av den dåliga lönsamhet som för närvarande är ett faktum. Även den stora ovissheten beträffande hur jordbrukspolitiken skall utformas kan vara skäl nog att f.n. skjuta på kostsamma investeringar.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till kompensation för miljöförbättrande åtgärder inom lantbruket i enlighet med det tidigare fattade riksdagsbeslutet.

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om visst dispensförfarande såvitt avser miljöförbättrande åtgärder i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 25 januari 1990

Ingvar Eriksson (m)

Jerry Martinger (m)